

УДК 686.12.056

© А. І. Іванко, к.т.н, доцент, О. С. Марченко, студент, НТУУ «КПІ», Київ, Україна

ОБРІЗУВАННЯ АРКУШЕВИХ МАТЕРІАЛІВ У ПНЕВМАТИЧНИХ ТРАНСПОРТУВАЛЬНИХ СИСТЕМАХ

У статті розглянуто пневматичну систему для транспортування аркушевого матеріалу у зону його обрізування.

Ключові слова: аркушевий матеріал; вакуумна камера; транспортувальна система; обрізування; дисковий ніж; самонаклад; приймальний стіл.

Постановка проблеми

Між операційні процеси суттєво впливають на продуктивність роботи поліграфічних і пакувальних машин. Так процес транспортування аркушевого матеріалу починається з його відокремлення від стосу, переміщення в зону обробки та виведення на приймальний стіл.

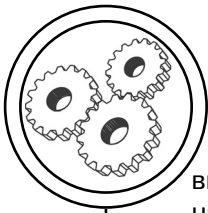
В зоні обробки аркушевих матеріалів найбільш технологічно складною операцією є обрізування. Для обрізування півфабрикатів використовують аркушерізальні, одноножові та картонорізальні машини [1, 2].

Аркушерізальні машини розрізують стрічку на окремі аркуші з рулону. Мірний циліндр з притискним роликком подає півфабрикат у зону різання. Різальна секція складається з рухомого ножа, що зафіксований на барабані, і нерухомого протиножа. Нерухомий протинож забезпечує послідовне ножичне різання картону. Для якісного різання потрібно обертовий ніж встановлювати під ку-

том у двох площинах. Спочатку відносно твірної, а потім відповідно до осі обертового барабана. Протиніж встановлюється під кутом до напрямку транспортування матеріалу. Взаємодія обертового ножа та протиножа можлива лише після ретельного їх налагодження.

Операція розрізування гофрокартону виконується у картонорізальних машинах [2, 3]. До складу різальної секції входять дискові різальні інструменти. Вивідні валики подають аркуш у різальну секцію, яка складається з чашкових ножів. Картон може розрізатися у поздовжньому напрямку на заготовки визначеної ширини. Для розрізування картону створюється контакт чашкових інструментів торцевими площинами з радіальним перекриттям.

Для якісного дорізування крайки аркушевого матеріалу аркушерізальні та картонорізальні машини у своєму арсеналі використовують контрножі (протиножі). Вони в свою чергу

вимагають багато затрат часу на переналагодження та заміну різальних інструментів.

Аналіз попередніх досліджень

Пристрій для обрізування аркушевого матеріалу може містити собі систему вирівнювання та зубчастопасові транспортери [4, 5]. Транспортувальна система складається з інструментального вузла із закріпленим з гвинтовим ножом дозволяє здійснити розрізування аркушевого матеріалу.

Аркушевий матеріал подається в зону обрізування подавальним зубчастопасовим транспортером зі сталою швидкістю V_A по проміжному столу в напрямку до інструментального вузла. За рахунок однакового напрямку обертання барабанів, взаємодії різального інструмента та протиножа забезпечується розрізування визначеної зони матеріалу.

При однаковому кроці різального інструмента і умові $V_A = \omega \cdot r = \text{const}$ може відбуватися обрізування аркуша по визначеній лінії. Для забезпечення фігурної форми зрізу аркуш може рухатися із змінною швидкістю V_A .

Мета роботи

Метою даної роботи є попереднє аналітичне визначення можливості безмарзанного способу обрізування аркушевого матеріалу, його транспортування та утримування в зоні різання за рахунок вакуумної камери.

Результати проведених досліджень

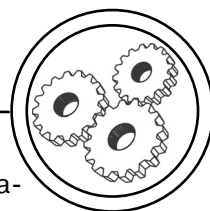
Традиційне різання аркушевих картонних матеріалів чашковими ножами за наявності їх радіального перекриття складається з трьох фаз. В першу чергу це процес вдавлювання різальних крайок інструментів у матеріал, де відбувається ущільнення його структури. В подальшому відбувається прогин зовнішніх шарів матеріалу і, як наслідок, зрізування його вздовж перетину різальними крайками.

Зусилля при якому відбувається обрізування аркушевого матеріалу становить:

$$F_{\text{різ}} = 0,5 \frac{\Delta^2 \cdot \tau_{\text{зр}} \cdot \varepsilon}{\text{tg} \alpha}, \quad (1)$$

де Δ — товщина аркушевого матеріалу, $\tau_{\text{зр}}$ — середнє значення опору зрізування аркушевого матеріалу; ε — відносна глибина надрізування картону перед початком кінцевого сколювання; α — кут між радіусом ножа в точці контакту з картоном і вертикаллю.

Проектування систем транспортування аркушевого матеріалу розрідженим повітрям ґрунтується на основі вакуумної камери (ВК). Конструктивно вакуумна камера з'єднується з вакуумним насосом, що відкачує повітря з камери. Таким чином створюється необхідний вакуум (розрідження). Аркушевий матеріал закриває собою визначену кількість отворів у робочій площині транспортування. Додатково у конструкції ВК можна передбачити використання ви-

тяжних вентиляторів, що відкачують надлишкове повітря.

Створюється так зване розрідження повітря всередині камери, що призводить до виникнення утримуючої сили F_3 . F_3 утримує аркушевий матеріал у робочій зоні під час транспортування. Через визначені отвори створений вакуум контролює позиціонування аркуша.

Відповідно для (маси 1 м^2 , g) картону формату А3 — 100 г/м^2 з вагою $12,47 \text{ г} = 0,0124 \text{ кг}$ сила, що необхідна для утримання матеріалу становитиме:

$$F = m \cdot \left(g + \frac{a}{\mu} \right) \cdot S_k, \quad (2)$$

де m — маса матеріалу; g — прискорення вільного падіння; a — прискорення системи; μ — коефіцієнт тертя; S_k — коефіцієнт безпеки. Приймаємо: $m = 0,0124 \text{ кг}$; $g = 9,81 \text{ м/с}^2$; $a = 1 \text{ м/с}^2$; $\mu = 0,6$; $S_k = 1,7$. Таким чином:

$$F = 0,0124 \cdot \left(9,81 + \frac{1}{0,6} \right) \cdot 1,7 = 0,242 \text{ Н.}$$

Для даного випадку приймаємо стрічку з кількістю отворів $n = 14$, діаметром $d = 10 \text{ мм}$. Спочатку необхідно знайти площу одного отвору S .

$$S = \frac{\pi \cdot d^2}{4} = 78,5 \text{ мм}^2.$$

Загальна площа отворів становитиме $S_3 = S \cdot n$. Для нашої системи використовується дві стрічки, відповідно $n = 28$. Звідси $S_3 = 78,5 \cdot 28 = 2198 \text{ мм}^2$.

Для даного аркушевого матеріалу загальна сила утримання становитиме:

$$F_3 = \frac{F}{S_3}. \quad (3)$$

Підбір вакуумного насосу слід проводити для

$$F_3 = 0,00011 \frac{\text{Н}}{\text{мм}^2}, \text{ або } 110 \text{ Па.}$$

Виходячи з геометричних розмірів вакуумної камери ($L = 1,2 \text{ м}$ — довжина; $A = 0,05 \text{ м}$ — ширина; $H = 0,06 \text{ м}$ — висота), розраховуємо її об'єм $V = L \cdot A \cdot H$.

Розрахунок часу вакуумування ємності проводимо для $V = 0,0036 \text{ м}^3$:

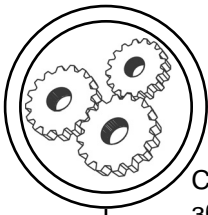
$$t = \left(\frac{V}{S} \right) \cdot \ln \left(\frac{p_1}{p_2} \right) \cdot F_k, \quad (4)$$

де $V = 0,0036 \text{ (м}^3)$ — об'єм камери; $S = 178 \text{ (м}^3/\text{г)}$ — швидкість відкачування повітря; $p_1 = 1000 \text{ (мбар)}$ — початковий тиск в камері; $p_2 = 1,1 \text{ (мбар)}$ — кінцевий тиск в камері; $F_k = 3$ — поправочний коефіцієнт. Відповідно

$$t = \left(\frac{0,0036}{178} \right) \cdot \ln \left(\frac{1000}{1,1} \right) \cdot 3 = 0,00041 \text{ год.} = 1,48 \text{ с.}$$

Для створення необхідного тиску в камері, який буде якісно утримувати і транспортувати вибраний аркушевий матеріал, знадобиться $1,48 \text{ с}$.

Проведені аналітичні дослідження виявили, що із збільшенням маси $1 \text{ м}^2(\text{г})$ матеріалу сила утримання F_3 при транспортуванні в різальній секції зростає.

Слід зауважити, що при збільшенні діаметру отвору d та їх кількості n , сила F_3 зменшується.

Наприклад, для системи транспортування, що складається з двох стрічок де кількість отворів $n = 10$ з діаметром $d = 5$ мм, і транспортує картон масою 190 г/м^2 , сила утримання буде $F_3 = 2287 \text{ Па}$, а для такого ж картону, але з $d = 10$ мм та $n = 20 - F_3 = 286 \text{ Па}$.

Відповідно до наведених залежностей побудовані графіки сили утримання аркушевого матеріалу F_3 (рис. 1–3).

Відповідно до залежності сили утримання аркушевого матеріалу F_3 (рис. 1) можна зробити висновок, що при збільшенні діаметрів отворів $d_{\text{отв}}$ сила F_3 пропорційно зменшується. Спостерігаємо таку ж тенденцію до зменшення F_3 при збільшенні кількості отворів n (рис. 2), а при

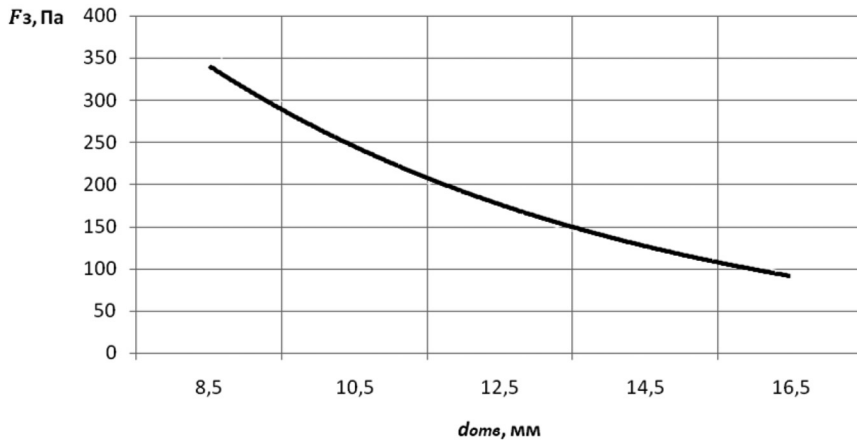

Рис. 1. Залежність сили утримання аркушевого матеріалу F_3 від діаметрів отворів $d_{\text{отв}}$ при заданій однаковій їх кількості ($n = 20$)

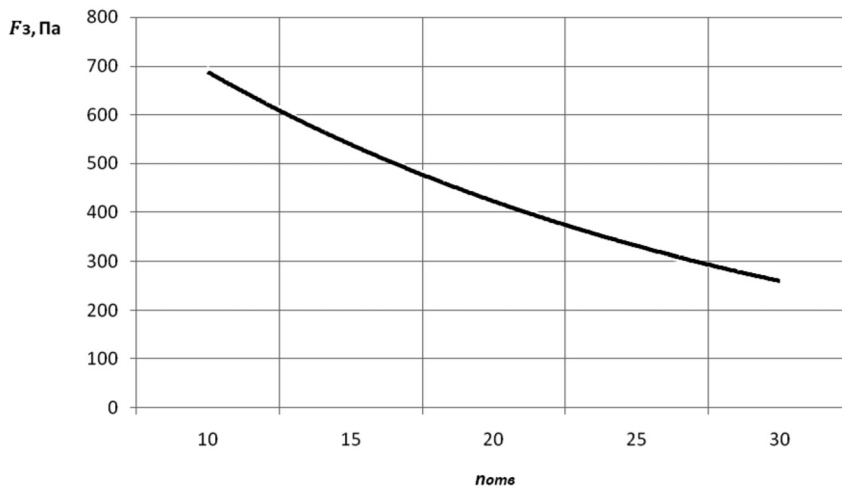

Рис. 2. Залежність сили утримання аркушевого матеріалу F_3 від кількості отворів n при заданому діаметрі $d_{\text{отв}} = 10$ мм та $q = 260 \text{ г/м}^2$

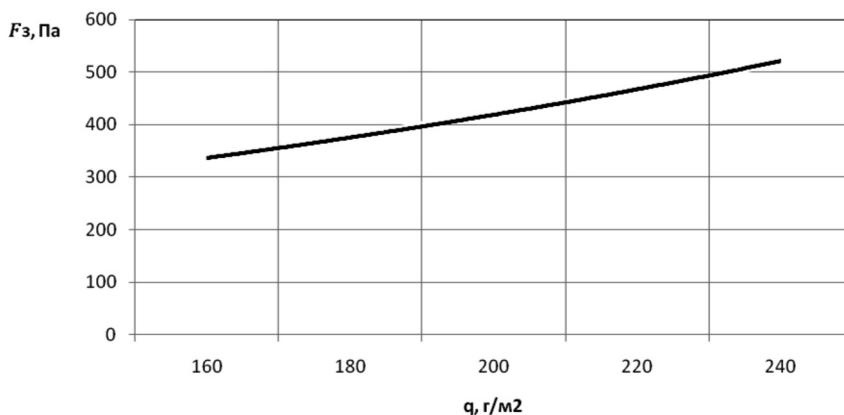
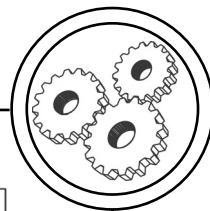

Рис. 3. Залежність сили утримання аркушевого матеріалу F_3 від його маси q (при $n = 20$, $d_{\text{отв}} = 8,5$ мм)

збільшенні маси q необхідна сила утримання F_3 зростає (рис. 3).

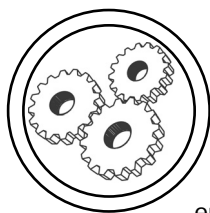
Висновки

Перевагою вакуумного транспортування є те, що на аркушевий матеріал не діють механічні сили, що суттєво технічно спрощують міжопераційні процеси. Крім того півфабрикати не деформуються і не пошкоджуються виконавчими елементами транспортерів.

Використання безмарзанного способу обрізування аркушевого матеріалу виключає контакт різального інструмента з протиножем чи контрножем. Оскільки лезо ножа контактує безпосередньо тільки з півфабрикатом, то можна припустити, що його затуплення зводиться до мінімуму, а модернізована конструкція транспортувальної системи значно спрощує виконання технологічного процесу обрізування.

Список використаної літератури

1. Топольницький П. В. Нові технології та пристрої для різання поліграфічних матеріалів та книжково-журнальних блоків : навч. посіб. / П. В. Топольницький, О. Б. Книш. — Львів : Афіша, 2003. — 88 с.
2. Регей І. І. Споживче картонне пакування (матеріали, проектування, обладнання для виготовлення) : навч. посіб. / Іван Іванович Регей. — Львів : УАД, 2011. — 144 с.
3. Хведчин Ю. Й. Брошурувально-палітурне устаткування. Ч. 2 : Палітурне устаткування : підручник / Ю. Й. Хведчин. — Львів : УАД, 2007. — 392 с.
4. Пат. України на корисну модель № 98846. В31В1/14, В26D1/00. Пристрій для підготовки картонних боковинок фігурної палітурки / А. І. Іванко, Ю. О. Шостачук. — Заявл. 19.11.2014; Опубл. 12.05.2015. — Бюл. № 9, 2015. — 4 с.
5. Іванко А. І. Пристрій для фігурного обрізування аркушевих матеріалів в потокових лініях / А. І. Іванко, С. Л. Панов // Технологія і техніка друкарства. — К. : ВПІ НТУУ «КПІ». — 2015. — Вип. 4(50). — С. 105–110. — Режим доступу : <http://ttdruk.vpi.kpi.ua/article/view/54334>.

6. Юр'єва А. В. Расчёт вакуумных систем : учебное пособие / А. В. Юр'єва. — Томск : Изд-во Томского политехнического университета, 2012. — 114 с.

References

1. Topolnytskyi, P. V. & Knysh, O. B. (2003). *Novi tekhnolohii ta prystroi dlia rizannia polihrafichnykh materialiv ta knyzhkovo-zhurnalnykh blokiv* [New technologies and devices for cutting of printing materials and book-journal blocks]. Lviv: Afisha [in Ukrainian].

2. Rehei, I. I. (2011). *Spozhyvche kartonne pakovannia (materialy, proektuvannia, obladnannia dlia vyhotovlennia)* [Consumer carton packaging (materials, design, equipment for manufacturing)]. Lviv: UAD [in Ukrainian].

3. Khvedchyn, Iu. I. (2007). *Broshuruvalno-paliturne ustatkuvannia. Ch. 2 : Paliturne ustatkuvannia* [Bindery equipment. Part 2: Binding-machinery and equipment]. Lviv: UAD [in Ukrainian].

4. Ivanko, A. I. & Shostachuk, Iu. O. *Prystrii dlia pidhotovky kartonnykh bokovynok fihurnoi palitury* [Device for the preparation of cardboard of side notched cover] // Patent № UA98846. Publish 12.05.2015.

5. Ivanko, A. I. & Panov, S. L. (2015). *Prystrii dlia fihurnoho obrizuvannia arkushevykh materialiv v potokovykh liniiah* [Device for figure trimming of sheet materials in production lines]. *Journal of Tekhnolohiia i tekhnika drukarstva — Technology and Technique of Typography*, 4(50), 105–110 [in Ukrainian]. Retrieved from <http://ttdruk.vpi.kpi.ua/article/view/54334>.

6. Yur'eva, A. V. (2012). *Raschjot vakuumnyh sistem* [Calculation of vacuum systems]. — Tomsk: Izd-vo Tomskogo politehnicheskogo universiteta [in Russian].

В статье рассмотрена пневматическая система для транспортировки листового материала в зону его обрезки.

Ключевые слова: листовой материал; вакуумная камера; транспортировочная система; обрезка; дисковый нож; самонаклад; приемный стол.

The article deals with a pneumatic system for transporting the sheet material in its cutting area.

Keywords: sheet material; vacuum chamber; transporting system; cutting; circular cutter; sheet feeder; receiving table.

Рецензент — О. В. Зоренко, к.т.н.,
доцент, НТУУ «КПІ»

Надійшла до редакції 06.06.16